

Een stukje geschiedenis Al heel lang vormt de heg één van de meest karakteristieke elementen van het cultuurlandschap. Door schaalvergroting van boerenbedrijven zien we nu vooral een eindeloze groene monotonie van weilanden en akkers omgrensd door prikkeldraad en sloten. Heggen bestaan al heel lang als perceelgrens en veekering. De meest gebruikte heg als veekering is een heg van meidoorn, een natuurlijk alternatief voor prikkeldraad en veel effectiever. Sommige van deze heggen zijn al enkele duizenden jaren oud. Het Maasheggebied in Limburg werd al genoemd door Julius Caesar in *De bello Gallico*. Zijn legers hadden grote moeite om door het gebied heen te manoeuvreren. Heggen werden dan ook met elkaar verbonden door middel van vlechtwerk. Dit wordt nog steeds toegepast en staat nu erg in de belangstelling. Er zijn zelfs kampioenschappen heggenvlechten in Nederland. Het landschap zag er dus heel anders uit. Een kilometerslange meidoornheg is in het voorjaar een feest voor het oog en in het najaar komen er massa's vogels op af om de bessen te eten. De tijden zijn veranderd. Sinds 1900 is minimaal 225.000 strekkende kilometer verdwenen.

Meidoorn

Heg of haag? In principe wordt met een heg of een haag hetzelfde bedoeld. Toch zijn ze gevoelsmatig verschillend. Bij een haag denk ik al snel aan een keurig onderhouden rij kleingehouden bomen of struiken van één soort. De functie is dan meestal die van een afscheiding met de tuin van de burens of een weg, of als ondersteunende vorm (silhouet) in de tuin. In die functie moeten ze dan vooral netjes zijn en daarom regelmatig gesnoeid worden. Veel gebruikte soorten zijn diverse coniferen, beuken, laurierkers (ook bekend als prunus), liguster, buxus. Al met al is een groene afscheiding natuurlijk te prefereren boven een schutting, hek of prikkeldraad. Een grote/hoge haag is aantrekkelijk voor vogels zoals roodborst, heggenmus, vink, merel, houtduif en ringmus, die er hun nest kunnen maken. Voor de rest van de dierenwereld zijn ze duidelijk minder interessant dan gemengde heggen. In kleine hagen leven vooral insecten. Bij een heg denk ik aan een rij struiken en kleine bomen van verschillende soorten. Heggen helpen bij overstromingen en droogte. Een gevarieerde heg is een redelijk veilige woonplaats voor vogels en kleine zoogdieren. Nuttige insecten, waaronder nachtvlinders leven in heggen en planten zich daar voort.

Het kan altijd beter

Braamsluiper (geluid)

(en mooier!) met meer variatie. Biodiversiteit helpt op veel fronten. Denkt u daar eens over na als u in uw tuin op het park bezig bent. Een heg hoeft geen vaste hoogte te hebben, er kunnen zelfs kleine bomen en klimplanten in verwerkt worden en kruiden eronder! Als u er ruimte voor heeft kunt u kiezen uit soorten als: meidoorn, hazelaar, berberis, Gelderse roos, bessenstruiken, hop, kamperfoelie, kardinaalsmuts, choysya, sering, krentenboompje, olijfwilg enz. Het is een kwestie van planten neerzetten en één keer per jaar wat snoeien, voor de rest doet de natuur zijn werk. Een heg met verschillende soorten is een schatkamer voor de natuur. Zo'n heg is nooit saai en vergt weinig onderhoud.

Onder de heg Niet minder belangrijk is de begroeiing onder de heg: houd de bodem daar vruchtbaar, door dood blad te laten liggen en niet te schoffelen. Als u schoffelt vernielt u de structuren (schimmels, wortels en bodemleven) waardoor de planten minder goed gevoed worden. Zo min mogelijk snoeien/knippen draagt bij aan de biodiversiteit. Kleine roofdieren van uil tot wezel gebruiken heggen als wissels (natuurlijke paden) en helpen om muizen in toom te houden.

Een mooie gevarieerde heg is een aanwinst voor elke tuin!

Voor u om naar te kijken en van te genieten, voor veel verschillende dieren noodzakelijk voor overleving en welzijn. Wilt u meer weten of wilt u hulp om de biodiversiteit in uw tuin te vergroten?

Mail naar wilhelm.fil@gmail.com

Een bijdrage van Dick Wilhelm